

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvintum

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput LVI. a Idem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74544](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74544)

3. d. *Timorem abiecit.*] Pisana civitas felix olim fuit, non modò florente Romano Imperio, verùm & post ejus ruinam; siquidem subegit insulam Sardiniam: quare Romani Pontifices ejus insulæ jurisdictionem Pisani concesserunt. Pisani etiam Carthaginem, atque Baleares insulas in servitute reduxerunt, Panormumque à Sarracenis occupatam recuperarunt, profugosque Romanos Pontifices hospitio exceperunt. Felicitas rerum fortuna hanc civitatem provexit, donec cum Fridrico II, Imperatore contra ecclesiasticos inito fe-

dere, captisque ad Lomellum duobus Cardinalibus, ac quampluribus Præsulibus, quia Gregorius IX. mandante ad Concilium indictum proficiscerentur, divini Numinis non seram provocavit vindictam; paulò enim post eodem in loco à Genuensibus navali prælio Pisani superati cum 49. trirēmibus duodecim milia selectorum militum amiserunt, præteritarum victoriarum amisso decore; tandemque sub jugo Florentinorum missa in eum statum redacta est, ut penè deferta fuerit, ut refert Vghel. tom. 3. *Italia sacra*, fol. 393.

CAPVT LIV.

Gregorius a nonus.

3. CUM voluntate, ac proposito maleficia distinguantur, excommunicationis sententiam non incurrit, qui excommunicato in his, quæ ad absolutionem, vel aliàs ad salutem animæ pertinent, in loquutione participat, licet etiam alia verba incidenter (ut apud eum magis proficiat) interponat. Prædicatores quoque, qui penes excommunicatos, vel alios alienarum rerum detentores in prædicationibus, & confessionibus quasi gerunt causam (vel curam) eorum, ad quos res ipsæ spectare noscuntur, elemosynas licetè possunt ab illis recipere, præsertim si aliàs non valeant in illo loco sustentationem habere. Si qui verò ratione officii, quod in Ecclesia obtinent, aut etiam alii clerici seniores zelo devotionis pueros, vel adolescentes in minoribus ordinibus constitutos turbantes divinum officium, & hi qui obtentu prælationis, vel magisterii subditos, & scholares b correctionis causâ leviter fortè percusserint, excommunicationis sententiam non incurrunt. Quod & de his dicendum est, qui aliquos de c familia sua, vel propinquos inferiorum graduum simili modo ut cohibeantur à suis insolentis, & scientia, bonisque moribus informantur, duxerint, corrigendos.

NOTÆ.

1. a *Gregorius IX.*] Qui præsentem edidit constitutionem motu proprio, à nemine consultus, pro explicatione censuræ, quæ incurritur ob injectionem manuum in clericos ex canone si quis suadente 17. quæst. 4. de qua egi in cap. 1. seqq. hoc titulo: & etiam excommunicationis minoris, quæ incurritur ob communicationem cum excommunicato, de qua egi in c. significavit, hoc tit.
2. b *Correctionis.*] Modicæ tamen, ut probavi in cap. 1. hoc tit.

c *Familia sua.*] Sed an pater possit filium saceris initiatum impunè corrigere, atque castigare absque eo, quod incidat in excommunicationem canonis, dubitatur. Et id illi licere docuerunt Sylvester in summa, verbo Excommunicatio 6. casu 8. Bonacina de censur. disput. 2. quæst. 3. punct. 6. sect. 4. Navarrus, Filliucius, & alij congesti à Gibalino de censur. in synop. fol. 464. Sed rectius negarunt Molina tract. 2. de justitia, disput. 228. & tract. 3. disput. 56. Layman lib. 1. summa, tract. 5. cap. 5. num. 9. Castropalao disput. 3. punct. 23. §. 3. Gibal. ubi proximè.

CAPUT LV.

Idem a Astoricensi Episcopo.

SI concubinæ publicæ clericorum ecclesiasticæ censuræ districtione notentur, eodem concubinariorum non est dubium sententiâ majoris excommunicationis involvi, qui post latam sententiam communicant in eodem crimine criminosis.

NOTÆ.

a *Astoricensi.*] De Ecclesia Astoricensi egi

in cap. 17. de re judicat. & textum hunc exposui supra in cap. significavit.

CAPUT LVI.

a Idem.

2. DUBIUS collata potestas, ut à minori excommunicatione, si in ipsam inciderint, invicem se absolvant, utroque ligato vinculo excommunicationis, hujusmodi non expirat.

D. D. Gonzal. in Decretal. Tom. V.

Fff 2

NOTÆ.

NOTÆ.

- I. a **I**dem.] Gregorius IX. videlicet, qui præsentem constitutionem edidit pro decisione illius casus, quando videlicet duobus concessa est facultas se ad invicem absolvendi à minori excommunicatione, utrum videlicet si ambo in eam incidant, possint ad invicem se absolvere? Eras.

ferit Gregorius, posse, quia cum excommunicatus minori excommunicatione tantum prohibitus sit à susceptione Sacramentorum, non verò ab eorum collatione, ut probavi in cap. *si celebrat*, de cleric. excommunic. cap. *significavit hoc titulo*; ideo qui excommunicatione minori ligatus est, potest socium eadem censurâ ligatum absolvere.

CAPUT LVII.

a Idem.

Permittimus Ecclesiarum ministris semel in hebdomada tempore interdicti, non pulsatis campanis, voce submissa, januis clausis excommunicatis, & interdictis exclusis, Missarum solennia celebrare causâ conficiendi corpus Domini, quod decedentibus in pœnitentia non negatur.

NOTÆ.

- a **I**dem.] Gregorius IX. videlicet. Textum hunc exposui in cap. *quod in te, de pœnit. & remiss.*

CAPUT LVIII.

a Idem.

Quamvis incidens in canonem latæ sententiæ propter violentam manuum injectionem, juxta proprias facultates eis satisfaciatur, quibus injurias irrogavit: non tamen aliter quàm per Sedem Apostolicam, vel ejus ^b Legatum absolutionis potest beneficium obtinere: nisi imminente mortis articulo, infirmitate e inimicitia, aut inopia, ^d puerili, vel senili atate, fragilitate, ^e sexus, seu alia corporis impotentia, sive quolibet impedimento canonico retrahatur, quominus Romanum Pontificem possit adire: vel nisi juris beneficio a labore hujusmodi excusetur. Ceterum quibusdam prædictorum, videlicet qui temporali impedimento laborant (exceptis pueris) sub debito juramenti (quod secundum Ecclesiæ formam præstare tenentur) consuevit injungi, ut impedimento cessante ad Apostolicam Sedem accedant, mandatum ipsius humiliter susceperunt.

NOTÆ.

- a **I**dem.] Gregorius videlicet IX. qui etiam hanc constitutionem edidit pro explicatione canonis *Si quis suadente*, juxta suorum prædecessorum decisiones.

^b Legatum.] Alate videlicet, juxta tradita supra in cap. *ad eminentiam*.

^c Inimicitia.] Ut probavi supra in cap.

^d Puerili.] Juxta tradita in cap. *hoc tit.*

^e Sexus.] Consonat caput *mulieres*, ubi probavi, *hoc tit.*

CAPUT LIX.

a Idem.

Siquem sub hac forma verborum: Illum excommunico; vel simili, à judice suo excommunicari contingat, dicendum est, eum non tantum minori, quæ à perceptione sacramentorum; sed etiam majori excommunicatione, quæ à communione fidelium separat, esse ligatum.

NOTÆ.

- I. a **I**dem.] Gregorius videlicet IX. qui hanc novam edidit constitutionem; nam cum olim excommunicatio simpliciter prolata tantum de minori acciperetur, cap. *Engeltrudam* 3. *quest.* 4. cap. *cum excommunicato* 11. *quest.* 3. tamen ipse noviter statuit, ut si simpliciter excommunicatio proferatur, intelligatur de majori, quæ fidelium communione privat, & magis timetur; nam quælibet

dictio in potiori ejus significatione accipienda est. Glossa in l. 1. ff. de *V. O.* probant, atque explicant latè Balboa in cap. 2. de *except. annuero* 98. Gibalinus de *censur. disquisit.* 1. *questione* 2. Nec tunc obstat textus in cap. *de except.* lib. 6. ubi statuitur, reum excipientem advertus actorem de excommunicatione, exprimere debere speciem ipsius excommunicationis. Igitur quia simpliciter excommunicatio non accipitur pro majori. Cui difficultati, omissis traditis à Covar,